

1.0 1.0beta 2.0 3.0 4.0

Inga Grīnfelde, Latvijas Nacionālā bibliotēka
2007. gada 8. augustā

Tīmeklis 1.0

Bibliotēka 1.0

- ▶ Tiešsaistes katalogi
- ▶ Elektroniskās datu bāzes
- ▶ Bibliotēkas mājas lapa

LNB katalogs

Reģistrēties	Beigt darbu	Lietotājs	Izvēle	Datu bāzes
Pārdošana	Meklēšana	Rezultātu saraksts	Iepriekšējie meklējumi	

Vienkāršā meklēšana

Ierakstiet vārdu vai frāzi

Meklēt pēc: Nosaukuma

Sekojoši vārdi? Nē Jā

Meklēšanas ierobežošana:

Valoda: Gads No: Gads Līdz: 9999 (Ja neizmantojat nošaukumus)

Formāts:

Paskaidrojumi:

- Ja jūs izvēliesieties "Jā", atbildot uz "Sekojoši vārdi?", tad varat ierakstīt, piemēram, frāzi *programmēšanas valoda*, un sistēma atradīs tos ierakstus, kuros vārdi ir šajās sec
- Var rakstīt, lietojot gan lielos, gan mazos burtus. Piemēram, ierakstot *datars* tiks meklēti vārdi *datars*, *Datars* un *DATORS*. Rakstot frāzi, nedrīkst lietot interpunkcijas zīmes
- Veidojot atlasīšanas izteiksmi, Jūs varat izmantot BŪLA operatorus AND, OR un NOT. Piemēram, ja ieraksta (*datars OR skaņtēle*), AND *programmēšana* NOT *valoda*, tik ar vārdu *programmēšana*, un kuri nesatur *valoda*
- Lietojot ? vai * zīmi, var atrast ierakstus ar dažādām vārda formām. Piemēram, ja ieraksta *šaut?*, sistēma atradīs visus ierakstus ar vārdiem *šautene*, *šautenes*, *šautuve* un *amērologs*, *psiholoģis*, utt. Lietojot ? vai * zīmi, var atrast vārdus ar atšķirīgu pareizrakstību. Piemēram, *alumin?m* atradīs gan amerikānisko *aluminum*, gan angļu *aluminium*

El. katalogi | Pakalpojumi | Lietotājas noteikumi | English»

Vēlīga informācija

- LNB nodarbo
- Mācību centrs
- Datu bāzes
- Lasītavas
- Krājumi
- Digitālā bibliotēka
- Projekti
- Notikumi
- Bibliotēkas publikācijas
- Profesionālā informācija
- Saite
- Uz sākumu

Aktualitātes

Konference "Dzīvības bibliotēkas - izglītībai 2007"

Informācijas materiāli Bēnne bērņu bibliotēkām

Latvijas bibliotēkāru 3. vasaras mācībspējamāru "Bibliotēku pakalpojumu kvalitāte" programma

[Ziņa arhīvs](#)

Kontakti

LATVIJAS NACIŅĀLĀ BIBLIOTĒKA
K. Barona iela 14
RĪGA, LV-1423 LATVIJA

Sekretariāta tālrunis: +37652500
Uzziņu tālrunis: +37676200
Fakss: +37690551
E-pasts: lnb@lnb.lv

Darba laiks: P - Pt. 9.00 - 21.00
S, Sv. 10.00 - 17.00

Darba laiks no 1. jūlija līdz 31. augustam:
P., T., Pt. 13.00 - 21.00
O., C. 9.00 - 17.00
Sv. bibliotēka slēgta

Mēneša pēdējā otrdiena - Spodriņas diena

[Jautā bibliotēkai!](#)

DOMINANTE LETTONIE
[Izvēle](#)

SEARCH EUROPE'S NATIONAL LIBRARIES
Die Europäische Bibliothek, ist ein The European Library die 1. Bibliothek in Europa
Enter a title, person or subject

The European Library is a project of the European Commission

[Valsts aģentūra "Kultūras informācijas sistēmas"](#)
[LNB aģentūra "Bibliotēka"](#)
[Valsts aģentūra "Jaunie tēvi bērni"](#)
[Arhivēts Guntars Bērvars](#)

Tīmeklis 2.0 (Web 2.0)

▶ Tehnoloģijas

- ▶ vienkārši lietojama, parasti brīvi pieejama programmatūra, kas neprasa dziļas IT zināšanas
- ▶ mazi, savstarpēji savietojami programmatūras gabaliņi, veco monolīto aplikāciju vietā
- ▶ Multimediju saturs

▶ Kultūra

- ▶ Sadarbība, satikšanās ar domubiedriem (Draugiem.lv)
- ▶ Ērtības (te un tagad) (Skype, Podcasts)
- ▶ “Bara inteligences” princips ([Dari Pats](http://DariPats), Yedda)
- ▶ Uzticēšanās un pašregulācija (Wikipedia)
  - ▶ Personīga rakstura informācijas uzkrāšanās
- ▶ Neprasi atļauju, bet ceri uz piedošanu (BitTorrents)
- ▶ Saturu var radīt jebkurš (Patiesi, Zariņš)
- ▶ Pastāvīgas ir tikai izmaiņas (Youtube)

Tīmeklis 2.0 [2]

Saturs

- ▶ Raksti
- ▶ Tīmekļa vietnes
- ▶ Video faili
- ▶ Blogi
- ▶ Audio faili
- ▶ Forumi

Organizācija

- ▶ Folksonomija
  - ▶ Pēc vērtības (del.icio.us)
  - ▶ Pēc tēmas (LibraryThing)

Google fenomens

The image shows a screenshot of the Google homepage. At the top left is the Google logo. To its right are navigation links for Web, Images, Video, News, and Maps, followed by a 'more »' link. Below these is a search bar with the text 'Search the Web'. A horizontal line separates the search area from the 'More Google products' section. This section is divided into several columns of product links, each with an icon and a brief description. The products are categorized into Search, Explore and innovate, Communicate, show & share, and Go mobile.

Google Web Images Video News Maps more »
Search the Web

More Google products

Search

- [Alerts](#)
Get email updates on the topics of your choice
- [Blog Search](#)
Find blogs on your favorite topics
- [Book Search](#)
Search the full text of books
- [Catalogs](#)
Search and browse mail-order catalogs
- [Checkout](#)
Complete online purchases more quickly and securely
- [Desktop](#)
Search and personalize your computer
- [Directory](#)
Browse the web by topic
- [Earth](#)
Explore the world from your computer
- [Finance](#)
Business info, news, and interactive charts
- [iGoogle](#)
Add news, games and more to the Google homepage
- [Images](#)
Search for images on the web
- [Maps](#)
View maps and get directions
- [News](#) - now with [archive search](#)^{New!}
Search thousands of news stories
- [Notebook](#)^{New!}
Clip and collect information as you surf the web
- [Patent Search](#)^{New!}
Search the full text of US Patents
- [Product Search](#)
Search for stuff to buy

Explore and innovate

- [Code](#)
Download APIs and open source code
- [Co-op](#) - now with [Custom Search Engine](#)^{New!}
Contribute your expertise and customize the web search experience
- [Labs](#)
Explore Google's technology playground

Communicate, show & share

- [Blogger](#)
Share your life online with a blog -- it's fast, easy, and free
- [Calendar](#)
Organize your schedule and share events with friends
- [Docs & Spreadsheets](#)
Create and share your projects online and access them from anywhere
- [Gmail](#)
Fast, searchable email with less spam
- [Groups](#)
Create mailing lists and discussion groups
- [Orkut](#)
Meet new people and stay in touch with friends
- [Picasa](#)
Find, edit and share your photos
- [SketchUp](#)
Build 3D models quickly and easily
- [Talk](#)
IM and call your friends through your computer
- [Translate](#)
View web pages in other languages
- [YouTube](#)^{New!}
Watch, upload and share videos

Go mobile

-
- ▶ **Paradigmas maiņa**
    - ▶ Lietotājs ir visur (ne tikai bibliotēkas telpās)
    - ▶ Bibliotēkai ir jādodas pie lietotāja
  - ▶ **Prasa pārmaiņas organizācijā**
    - ▶ Personāls: pieņemt darbā uzzīņu bibliotekāru vai programmētāju?
    - ▶ Budžets: iegādāties enciklopēdiju vai programmatūru/ārpakalpojumu?
    - ▶ Saturs: lietotāju veidotais (neautoritatīvais) saturs
    - ▶ IT nodaļas nozīmes pieaugums
    - ▶ IT personālam jāiemācās strādāt komandā, kas bieži vien nav tā stiprā puse
-

Bibliotēka 2.0 [2]

B1	B2
Slēgtie fondi	Brīvpieejas fondi
Krājumu attīstība	Lietotāju ieteikumi
Strukturēta integrēta bibliotēku sistēma	Lietotāju marķēti ieraksti
Pakalpojumi bibliotēkas telpās	Globāli pakalpojumi
Aplūkojams katalogs	Amazon tipa komentāri
Drukāts bibliotēkas biļetens	Komandas veidots blogs
Vienkāršība=neprasmīgi lietotāji	Vienkāršība=gudras sistēmas
Ierobežots pakalpojumu klāsts	Plašs pakalpojumu klāsts
Monolīta programmatūra	Uz moduļiem balstīta programmatūra
Uzsvars uz lietotāju atvešanu uz bibliotēku	Uzsvars uz lietotāju atrašanu
Uzsvars uz ILS veidošanu	Uzsvars uz lietotāju pakalpojumiem

Bibliotēka 2.0 [3]

▶ Ar ko sākt?

- ▶ Pašmācība (<http://www.43things.com/person/hblowers>)
- ▶ Veiksmes stāsti ([Amazon.com](#), [Retrevo](#))
- ▶ Eksperimenti un testēšana
- ▶ Dažas, bet izmantotas lietas
  - ▶ Uzziņu čats ([Ask Now](#))
  - ▶ Direktora jeb projektu blogs ([Ann Arbor Library](#), [Blogger](#))
  - ▶ RSS jaunumu serviss

Tīmeklis 3.0

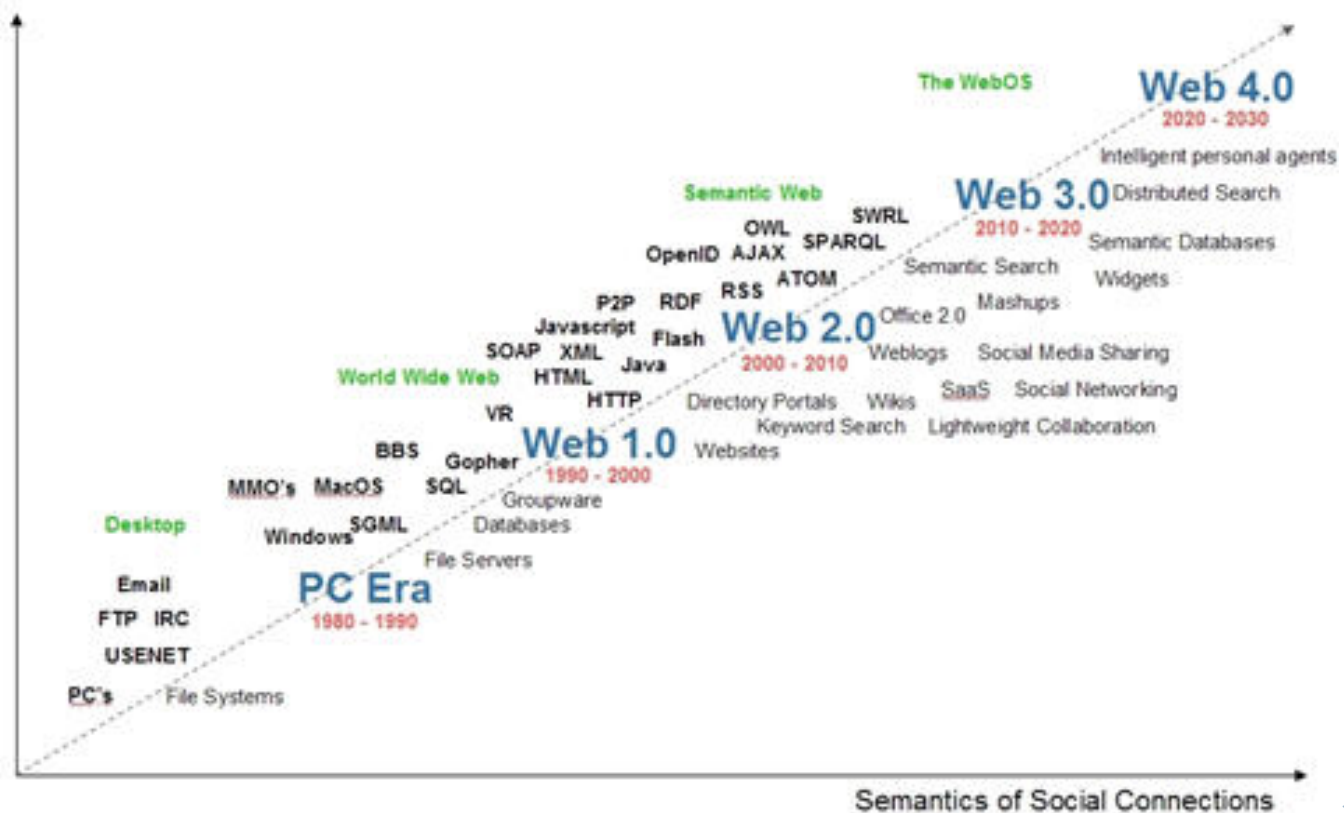

- ▶ Semantiskais jeb inteligentais tīkls
  - ▶ Mašīnlasāmas instrukcijas
  - ▶ Plašs metadatu pielietojums
    - ▶ Marķieri (Paris Hilton – persona, nevis Paris Hilton – viesnīca Parīzē, μF)
    - ▶ Ontoloģijas (kafejnīca ir vieta)
  - ▶ Dabiskās valodas jeb konteksta analīze (Krišjāņa Barona četrpadsmit)
    - ▶ [Joost TV](#)
    - ▶ [Polar Rose](#)
    - ▶ [Like.com](#)
    - ▶ [BlueOrganizer](#)

Tīmeklis 4.0

- ▶ Intelīgentie “aģenti”
- ▶ Vairāk kontekstuālas informācijas, mazāk privātās dzīves

Paldies par uzmanību!

inga.grinfelde@lnb.lv
